

Na koniec pragnę zwrócić jeszcze uwagę na to, że praca nie zawiera wyodrębnionej bibliografii, jedynie odniesienia do literatury w tekście bądź w przypisach, co wyraźnie utrudnia jej recepcję i wykorzystanie.

Obok kwestii niejasnych i dyskusyjnych praca ma niezaprzeczone walory, które między innymi związane są z tym, że prezentuje szerokie spojrzenie na człowieka, dowartościowując sferę emocjonalną i ukazuje złożoność jego funkcjonowania; wskazuje na potrzebę i możliwości kształtowania kompetencji emocjonalnych i społecznych w procesach wychowania i samowychowania; akcentuje potrzebę samodyscypliny i kontroli emocjonalnej (właściwości, którymi od dawna w psychologii zajmuje się charakterologia).

Pracę Golemana sygnalizującą nowe trendy w akademickiej psychologii amerykańskiej należy przyjąć z zainteresowaniem, winna ona zainspirować również u nas szerszą dyskusję nad kwestią kompetencji emocjonalnych i społecznych człowieka.

Stanisława Tucholska

MICHAŁ JANSON

MIĘDZYNARODOWE SEMINARIUM
„PSYCHOLOGICZNE ASPEKTY ZUŻYCIA ZASOBÓW
PRZEZ GOSPODARSTWA DOMOWE”
Lublin, 3-4 kwietnia 1997 roku

Międzynarodowe seminarium na temat: „Psychologiczne aspekty zużycia zasobów przez gospodarstwa domowe” zostało zorganizowane w Lublinie w ramach współpracy psychologów z Uniwersytetu Groningen (Holandia) z Zakładem Psychologii Eksperymentalnej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Zadaniem seminarium było rozpatrzenie teoretycznych podstaw mechanizmów kształtujących indywidualne wzorce konsumpcji i postawy wobec kosztów środowiskowych. Program seminarium obejmował również podsumowanie rocznego projektu badawczego dotyczącego psychologicznych aspektów konsumpcji zasobów w perspektywie nakreślenia modelu konsumpcji ograniczającego koszty środowiskowe.

Po oficjalnym otwarciu seminarium przez Adama Bielę, wprowadzenia w tematykę dokonał Charles Vlek, przedstawiając znaczenie zagadnienia dylematu społecznego i zarządzania wspólnym ryzykiem. Bogate doświadczenia holenderskie wskazują na potrzebę podnoszenia skuteczności projektów proekologicznych poprzez uzgadnianie ich na poziomie społeczności lokalnych, a często na poziomie rozstrzygnięć rządowych. W kolejnym referacie Vander Jager wskazał na użyteczność tworzenia i doskonalenia modeli komputerowych symulujących i prognozujących zmiany konsumpcji w makroskali. Następnie Linda Steg i Brigitta Gatersleben przedstawiły bogaty materiał studiów empirycznych nad wzorcami konsumpcji w gospodarstwach domowych w kontekście kosztów środowiskowych. Jak wynikało z przedstawionych referatów, strona holenderska, będąca zarazem inicjatorem projektu, ma wieloletnie doświadczenie teoretyczne i empiryczne w tym zakresie.

Drugi dzień seminarium rozpoczął Adam Biela, omawiając wieloaspektowe znaczenie społeczności lokalnych w transformacjach społecznych na dużą skalę. Andrzej Falkowski przedstawił znaczenie psychografii i ujęcia marketingu społecznego w zastosowaniu do analiz zasobów środowiskowych, akcentując dodatkowo znaczenie uwarunkowań makroekonomicznych i historycznych kształtujących świadomość i dążenia grup i osób. Misha Omlo zaprezentował wyniki empirycznych badań wzorców konsumpcji polskich gospodarstw domowych. Michał Janson przedstawił zagadnienie motywacyjnych mechanizmów związanych z postawą wobec środowiskowych skutków konsumpcji oraz wnioski o charakterze aplikacyjnym płynące z przedstawionych analiz materiału empirycznego. W referacie końcowym, poprzedzającym głęboką i żywą dyskusję, Sławomir Śliwicki zaprezentował tematykę postrzegania dóbr konsumpcyjnych w kategoriach realizacji struktury jakości życia, a także możliwości wynikające z zastosowanej metodologii.

Seminarium można uznać za wartościowe i interesujące (wygłoszono ogółem 10 referatów), podsumowano w ten sposób roczną współpracę z grupą psychologów z Uniwersytetu Groningen w Holandii. Jego wyniki można będzie zastosować zarówno w działaniach praktycznych, jak i poszukiwaniach teoretycznych.